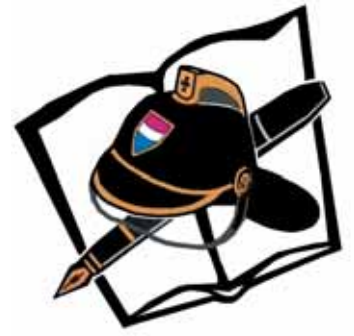

Uit de oude doos (1)

Adriaan Kriek

Ter afwisseling van de artikelenreeks over belangrijke brandweerpersoonlijkheden, presenteert de Werkgroep Brandweerhistorie aan de hand van oude foto's artikelen over bijzondere brandweerwagens uit de vaderlandse brandweerhistorie. Gestart wordt met een voertuig waarmee de Apeldoornse brandweer in 1937 en vele jaren daarna ongetwijfeld de aandacht trok.

De brandweer Apeldoorn had in 1937 zijn eerste gereedschapswagen of materiaalwagen, zoals die vanouds werd genoemd. Naar geheel eigen ontwerp van de brandweer Apeldoorn werd deze (Ford V8 85 pk) door het plaatse-

lijke timmerbedrijf de fa. G. J. Kleinheerenbrink voorzien van een passend 'koetswerk'. De eigenaar van dit bedrijf was destijds tevens brandmeester bij het korps Apeldoorn-Centrum. De opbouw, nog echt ambachtelijk carrosseriewerk zoals u wel kunt zien op de foto, bestond uit een dubbele cabine, met aan weerszijde twee deuren. De achter de cabine gelegen laadruimte was geheel ingericht als magazijn. Het voorste gedeelte van de cabine bood plaats aan, zoals toen werd aangeduid, de bestuurder, de brandmeester en een brandwacht. In het cabinegedeelte erachter was plaats voor 4 brandwachten. Onder

de zitbank van dit gedeelte was een 220 volt elektrische installatie. Deze installatie is door de fa. Ernst en Stokkentreeft, later ACEC en nog later Frowijn en Co uit Apeldoorn aangebracht. De dynamo hiervan werd aangedreven door de hoofdmotor van het voertuig. Op deze installatie konden 6 schijnwerpers worden aangesloten en, voor die tijd heel bijzonder, een boormachine en/of elektrische zaag. De magazijnruimte was ingericht voor het vervoer van 800 meter toevoer- en aanvalsslangen en verder de nodige opzetstukken (toen nog standpijp genoemd), verdeelstukken, straalpijpen etc. Verder enkele schuim- en poederblusapparaten en een springzeil, alsmede voor de gehele bezetting elk een eigen gasmasker. Aan beide zijden van het voertuig waren bergruimten aangebracht. In deze zogenaamde treeplankkasten, waren in de voorste kasten onder andere de haspels en statieven voor de schijnwerpers ondergebracht. In de achterste kasten een slanghaspel elk voorzien van 100 meter toevoerslang! Ook werd nog meegevoerd een autogeen snijapparaat, compleet met extra gasflessen en diverse soorten snijbranders. Verder de gebruikelijke werktuigen en hulpstukken variërend van schoppen en bezems tot hefkriks enz. Door de aanwezigheid van een brancard kon het voertuig ook nog als ambulance ingezet worden. Op het dak lag naast een schuifladder nog in delen opgeborgen een 6 meter lange stalen lichtmast. Een voor die tijd toch wel uniek voertuig! Joh. H. Hofmann fotografeerde dit voertuig in de jaren vijftig, en zoals u ziet verkeerde de wagen na bijna 15 dienstjaren toen nog in een perfecte staat. De brandweer

van Apeldoorn zal vast en zeker erg trots zijn geweest op dit voertuig. Ook menig brandweerkorps uit de omgeving zal er met jaloerse blikken naar hebben gekeken. Was het provinciaal kenteken destijds M-26645, later werd dit omgenummerd naar het landelijke nummer NJ-15-65. Nog een bijzonderheid is wel dat het voertuig reeds voor de Tweede

Wereldoorlog al was voorzien van een soort zendontvanginstallatie, die we nu als mobilfoon zouden betitelen. Na de oorlog werd deze apparatuur nog uitgebreid waardoor het middels een soort koppelnets in het gehele verzorgingsgebied bereikbaar bleef. Dit was van groot belang bij onder andere de bosbrandbestrijding, een onderdeel wat altijd al een belang-

rijke taak is geweest van de Apeldoornse brandweer. De radio-installatie is geleverd door het elektronicabedrijf Jan Meijer, en hoe kan het ook anders, ook uit Apeldoorn. Wanneer het voertuig uiteindelijk afgevoerd is, is niet bekend.

Op één van de foto's wordt reclame gemaakt voor de aanschaf van een kantinewagen voor onze militairen die in het toenmalige Nederlands-Indië verbleven. Aangezien ons leger toen nog voornamelijk uit dienstplichtigen bestond was er altijd wel behoefte van het thuisfront iets extra's voor die jongens te doen. De tekst NIWIN op het voertuig, was dan ook de naam van de overkoepelende organisatie die deze welzijnszorg coördineerde.

Met dank aan: C. Tiemens en A.J. Vesseur.

Foto's van Coda Apeldoorn, Joh. H. Hofmann, Archief Nationaal Brandweer museum en C. Tiemens.

Geraadpleegde lectuur: Tijdschrift 'Het brandwezen', juli 1939, C. Tiemens sr.

wordt zeker een boek voor iedereen die in de historie van de brandweer is geïnteresseerd. Een werkgroep verzamelt daarvoor het materiaal, onder andere uit de eigen collecties, waarvan u een klein voorproefje ziet.

In totaal zal het boek 144 bladzijden tellen met zowel zwart/wit als kleurenfoto's, krijgt een harde kaft en meet 20 x 27 cm. De prijs

bedraagt 9,95 euro (+ porto). Te bestellen is het boek via email (Wiebe.de.vries@veendam.nl), per post (Brandweer Veendam, t.a.v. W. de Vries, 9640 VB Antwoordnetnummer 9999, 9640 VB Veendam) of via www.parkstadveendam.nl, waar u ook nadere informatie over 200 jaar Brandweer Veendam en het boek vindt. De geplande oplage is beperkt tot 500.

Jubileum(boek)

De brandweer van Veendam bestaat dit jaar 200 jaar. Ter gelegenheid daarvan zijn er diverse activiteiten georganiseerd, waaronder een open dag op 6 september. Voorjaar 2009 verschijnt er ook een boek waarin behalve de historie de jubileumactiviteiten kunnen worden meegenomen.

Het boek zal een beschrijving geven van de geschiedenis van het korps, waarbij het materieel, de branden en de ongevallen een prominente plaats innemen. Het

